

Keletkanadában a legjobb, legbiztonságosabb és leggyorsabb pénzügyi intézmény.

Főszékhelyekért teljes felelősséget vállalunk.

HAZAK, FARMOK STB., ADAS-VETÉLÉK INTÉZTÉSBE VELEM

Bármilyen ügyes-bajos dolgában forduljon hozzám:

LOUIS SZABO

BOX 244 515 SOUTH Main Str. Welland, Ont.

A „CANADIAN NATIONAL RAILWAY EXPRESS” magyar megbízottja.

szontagságával szemben könnyen edzhető, különösen, ha megfelelő tanulmányokat és trágázást előzi meg a vetést. A buza rendkívül korán fejlődik, szalmája megelégedően erős, a szem-igény erősen illi a polyva kösött, kicsiny tehát a kiperzés veszélye, lisztjének minősége pedig határozottan kitűnő és főlegben van a leg jobb hazai búzáék listájával szemben is. Külseje nem tetemesleg ugyan, de ez csak feleletlen szemléletben kell rossz hatást, az igaz szakértő tudja, a inél kisebb a kalász és levézet fellete, annál kisebb a kiperázás leletés, tehát kisebb a nedvzárás glet is.

Pár év óta nagyobb arányokban folytatják a kísérleteket és ma már több uradalom kitűnő eredménnyel termeszteli ezt a nagyszerű búzát, ami el ma már Kanadában és az egész világszínen az eddig ismert kanadai minőségek helyébe tettek és a világ minden egyéb fajtáival szemben jobban kevesnek és drágábbban fizetnek.

BUZA FORRADALOM

Mi a tanulság tehát? Az: hogy ezt a remek búzát, amelyért a világ foyasztó államai valószággal versenyeznek, Magyarországon is meg tudják termelni és ha meg tudják termelni a magyar buzatermelés problémája is meg van oldva. Ha mennyi sárgában és minőségben csak 20-30 százelektől több eredményt lehet elérni, akkor Magyarországon ismét győzelmesen fogja megállni, mint régebben a versenyen a legjobb kanadai búzákkal, aminek jelentőségét egy szóval sem kell bizonygatni.

Amilyen nagy forradalmat csinált ez a buza Kanadában és a világszínen, ugyanezt fogja csinálni Magyarországon is és minél előbb kezdik a

vele való intenzívebb foglalkozást, annál hamarabb fogja az ország a dós eredményt látni.

Nem tudták elfogni a szörmerablókat

MOOSE JAW, Sask. szeptember

Megirtuk, hogy az elmúlt héten ismeretlen tettesek betörték Louis Mitchell szörmekereskedő házába, a hódman mintegy ötszáz dollár készpénzt és nagyobb mennyiségű szörmet elraboltak. Mint utólag kiderült, az elrabolt szörmek értéke meghaladta a 10.000 dollárt.

A héten Moose Jaw városától északra, a várostól néhány mérföldnyire az egyik farmon több helyen elszórva a farm tulajdonosa prémeket talált, amelyekről azonnal jelentést tett a rendőrségnek. A rendőrség azonnal embereket küldött a farmra abban a hitben, hogy a tettesek újra meg fognak jelenni, ami tényleg meg is történt. A következő éjszaka a kiküldött rendőrszem egy automobilist látott a farm felé közeledni, amelyből egy alak ugrott ki. Az őrzem egykezett, észrevétlenül megközelítve az ismeretlen automobilistát, az azonban mégis megsejtette a bajt, a felpattant kocijára és továbbrobbogott. Az őrzem többször ráírt, azonban nem találta el az automobilist, amelynek ismeretlen utasát így nem lehetett elfogni.

TÖBBET ÉSSZEL ...

— Száz dollárt kap tőlem, ha azt a kétmázsás súlyt föl tudja emelni.
— Legyen inkább csak ötven dollár és egy mázsa.

NYILVANOSSÁGRA HOZTAK LORD LOVAT TERVEZETÉT

LAKÓHAZAT ÉS NÉGYEZER DOLLAR KÖLCSÖNT KAPNAK AZ ANGOL TELEPESEK — A KÖLTSÉGEKEN LONDON, OTTAWA, WINNIPEG ÉS REGINA OSZTOZKODIK

LONDON, szeptember.

A Daily Mail legutóbbi száma winniepei keltezéssel közli lord Lovat, birodalomközi főtítkár tervezetét, amelyet a lord a kanadai központi, továbbá a manitobai és saskatchewan kormányok elé terjesztett és amelyet mindezeig titokban tartottak. A tervezet szerint a londoni ottawai, továbbá a winniepei és regionális kormányok teljes kooperációba lépnek és a kooperáció útján lakóházakat építenének angol telepesek számára. Az angliai kivándorlók nagytöbbsége huszonöt és harminc év között lenne. A költségek felét a londoni kormány viselné, míg a fennmaradó rész megoszlaná az ottawai, illetve winniepei és regionális kormányok között. A lakóházakat lehetőleg iekolák közelében építenék és az új angol bevándorlóktól csak annyi bért szednék be értük, amennyi a biztosítást és az elértéktenitést fedezné.

A lakóházakat főleg olyan fiatal házásoknak adnák, akik már eddig is dolgoztak a farmon.

Lord Lovat a fentiekben kívül még kölcsönt is javasol az így betelepített angol bevándorlók számára. Eszerint az a huszonöt éves angol bevándorló, aki legalább öt évet töltött Kanadában és ötszáz dollárt megtakarított, Angliától kétezeröttszáz Kanadától pedig ezeröttszáz dollár kölcsönt kapna. Ezzel a pénzzel az új bevándorló földet és felszerelést vásárolna a birodalmi kormánytól, amely egyuttal felelősséget vállalna a tervezet pontos keresztülviteléért.

„E szent helyen küzdött 320 honvéddel Prágay ezredes Kuba szabadságáért

A „KUBAI MAGYAR HIRLAPBAN” OLVASSUK A MAGYAR VITÉZSÉG ALABBI MECHATÓ BIZONYOSÁGÁT A MESSZE TENGERTEN TULON.

HAVANNA, szeptember

Kevesen ismerik a kubai magyarok közül a Havannától 50 kilométerre fekvő Artemisa városkát.

Szürke, unalmas hely, mint a többi vidéki város, csupán az a zöldesszürke homokkő obelisk mely a piactéren áll kölcsönöz történelmi érdekességet neki.

Kuba emelte 320 magyar halottnak, 320 48-as honvédnek, kik nem tették le a fegyvert Világosnál, hanem áthozták az új világba, megkeresték azt a nemzetet, mely szabadságáért küzdött, felajánlották a kétségbe-

sett erőfeszítéssel harcoló Kubának és mint az emlékoszlop bizonyítja, megállták a helyüket becsülettel s azt a fegyvert, a-

— E SZENT HELYEN KÜZDÖTT ÉS ALDOZTA FEL ÉLETÉT PRÁGAY SÁNDOR EZREDES 320 MAGYAR HONVÉD BAKÁVAL KUBA SZABADSÁGÁÉRT, FÉNYES TANUJELÉT ADVA PÉLDÁTLAN HŐSIÉSSÉGÜNK, FELALDOZVAN MAGUKAT É SZAMUKRA IDEGEN FÖLDÉRT.

EGY HALÁS NEMZET KEGYELETE őrzi örökké EMLÉKÜKET!
Az oszlop másik oldalán leírva a kis magyar csoport herikus küzdelme és szomorú vége a következőképen:
— Prágay Sándor magyar honvédezredes 320 magyar hon-

Nagy „Karácsonyi Kirándulás”
Montrealból Középeurópába.
A CUNARD LINE nagy karácsonyi kirándulást rendez Közép Európa és kanadai szolgálatban közismert és kitűnő „ASCANIA” gőzösn.

INDULÁS MONTREALBÓL 1928 NOVEMBER 23-ÁN

A Kirándulás Mr. Walter Semeo yorktoni megbízottunk személyen vezetés mellett a legjobb és közvetlen összeköttetést nyújtja MAGYARORSZÁGBA, AUSZTRIÁBA, CZECHOSLOVÁKIÁBA, ROMÁNIABA és JÜGOSZLÁVIÁBA. Miután az „ASCANIA” Montrealból indul, a kanadai vasúti utazás rövidebb és olcsóbb, valamint a tengeri út a Szent Lőrinc folyam védett és pompás vízköri partjai között veszi kezdetét.

A 2-ik karácsonyi utazás 1928 december 3-án indul HALIFAXBÓL az ALAUNIA gőzösn. Olcsó oda-vissza jegyek a kirándulásra.

Részletes felvilágosításért forduljon bármely ügynökünkhöz vagy a következő irodáink egyikéhez:

Cunard LINE

14053 Jasper Ave. EDMONTON
100 Pinder Block SASKATOON
209 Eighth Ave. CALGARY
70 MAIN ST. WINNIPEG, Man.

Cor. Bay & Wellington Sts. TORONTO, Ont.
20 Hospital St. MONTREAL, Que.

KEDVES HONFITÁRS!

A Kanadai Magyar Ujság minden ügyes-bajos dologban segít, tanáccsal ellát. Pártold saját lapodat: a Kanadai Magyar Ujságot!

mit Világosnál nem adtak ki a kezükből, itt sem tették le. De beszéljen a kopott kötőla ...

Az obelisk egyik oldalán a következő felírás van:
— En este lugar sagrado, sacrificio sú vida en compania de 320 soldados hungaros el coronel Alejandro Prágay!

Vagyis:
— E SZENT HELYEN KÜZDÖTT ÉS ALDOZTA FEL ÉLETÉT PRÁGAY SÁNDOR EZREDES 320 MAGYAR HONVÉD BAKÁVAL KUBA SZABADSÁGÁÉRT, FÉNYES TANUJELÉT ADVA PÉLDÁTLAN HŐSIÉSSÉGÜNK, FELALDOZVAN MAGUKAT É SZAMUKRA IDEGEN FÖLDÉRT.

védbakával, hosszú hányódás után, 1952-ben ért Kubába. Azon nal csatlakoztak a felkelőkhöz, akik Kuba szabadságáért harcoltak spanyol elnyomók ellen. Prágay maroknyi csapatával Ar-

temisában egy saját maguk által hevenyészett erődben védtek magukat a nagy tuleró ellen. A spanyol csapatok parancsnoka, tudva, hogy idegenek védik az erődt, megadásra szólította fel őket.

— Otthon sem adtam meg magam, itt sem fogom azt tenni — volt Prágay válasza.

A spanyolok megtámadták a várat és ötnapi véres küzdelem után elfoglalták.

Prágay és 313 társa halott volt. Az elfogott hét honvédet a spanyol főhadiszállásra vitték, további sorsukról mit sem tudnak.

Ennyit örökít meg az emlékoszlop.

Megilletődve néztem a kopott szürke követet. Milyen különös tipikusan magyar sors volt az övék. Eljöttek messze idegenbe meghalni, feláldozták életüket egy eszméért, melyet otthon nem tudtak diadalra vinni. Szépen, gavallérosan fizettek annak a nemzetnek, mely befogadta őket, a száműzötteket és ott hont adott nekik.

lált mindenki csúfjára, mert ezyihen ... node hagyjuk, törént ott más is. Szóval Istár erkölcssei nem valami szilárdan hirdették, hogy a szumirok királyai között nem akad bűnös egyén. Erre Nimród kerekken a szemébe mondta az asszonynak hogy vége a viszonyoknak és Istárt arra kényszerítette, hogy a fületlen szertartásmesterrel egyutt éljen.

Igenám, de akkor is megvolt az asszonyoknak a magukhoz való eszük, mellyel ma is épen ugy, mint évezredekkel ez előtt, nagyon is művészi esen tudták az orruknál fogva vezetni a férjüket.

— És mint ahogyan a mai erkölcsök fölött elnézők a losággal cimborálnak az ördög, Istár is elkövetett mindent, hogy visszaházelje magát Nimród kegyeibe! Csakhogy Nimród — ugylátszik, — legény volt a talpán és bizony a szegény asszony semmire sem ment vele.

Dühében tehát összecimborált az ördöggel mert hiszen akkor tájt az eleven ördögök az eleven emberek között járkáltak, még pedig szép számmal. Aki nek egy csöpp esze volt, az leg alább is valamilyen másod- vagy harmadrangu isten vagy ördög lehetett, ha megfélelelen meg tudta félemlíteni a népet.

Nos, hát Istár egy ilyen eleven ördöggel szállt a Sötétség Házába, vagyis a pokolba, amiből minden törzs székelyén volt egy (és amely hasonlított a városaligheten levő Alvilághoz, ahova ma már nem is gyalog, hanem villamoson lehet bejutni szép harmonikaszó mellett).

— Abban a rejtelmes pokolban Istár végtelenül sok hasonló asszonytársával találkozott, akik hozzát akadt egy isten is, Anatau. Valószínűleg, hogy ma

Anna volna a neve az illetőnek, — tette hozzá a kapitány mosolygva, — annyi azonban bizonyos, hogy az asszonyok össze beszéltek és a következő héten Nimród megpuhult. Ami azonban ezután következett, azon bizonyára nem volt nevetni valója a szerencsétlen hősnék. Mi sem bizonyítja ezt jobban, mint az a tény, hogy Nimród rövid időre rá meghalt, de halála előtt az asszonyok kiprotesztáltak neki a halhatatlanságot, ami természetesen a halál után érvényes. Ebben az életben nem glt: ez volt az elv a szumiroknál!

— Istár asszony Nimród halálát annyira szívére vette, hogy most már végleg leszállt a poklokra és Mindar-nak, a pokol felelős vezetőjének felajánlotta, hogy örök időkre pühödnél a kar és a legnagyobb tűzben akar meggedsödni, hogy ezer és ezer évek mulva a Könyvek Házába vonulhasson, ahol már nem szenved a teste, de annál többet a szíve! Istár asszony kérelmét a sátni teljesítette, viszont azonban Samas Napisti, az Élet és Szerelm istene, aki egy ranggal magasabban állt a pokol igazgatójánál, elhatározta, hogy megmenti a szerelmet az utókor részére. Ezért mikor Istár asszony javában iszádt a tűzben, kigyóvá változtatta a szívet, mely annyi férfi szavára hallgatott valaha és ezt a kigyót szabadjára eresztette az emberek közé.

— Nos, a Szerelm Kigyója nem volt egyéb, mint az, mely itt fekszik előttetek az asztalon.

— Csakhogy a szerelm élel istene nagyot tévedett, mikor azt hitte, hogy megmentette a szerelmet. Igen, azt ugyan megmentette, bekapította a nők szívébe Istár asszony szívének

minden melegét, arról elfeledkezett azonban, hogy Istár szíve oly szerelmet rejt, mely a legnagyobb hévben is érdeket érez és nem önzetlenséget! Egész életében egyebet sem tett, mint ügyesen, asszonyi raffinérával összeegyeztette az anyagiasságot a szerelemmel és azóta az asszonyok ilyen értelemben ki-nözzák a férjüket időben idő-kön keresztül. Voltak ugyan alkonyrendű, igénytelen nőszemélyek nagyon kis számban, akik távolosó helyeken lakván, nem vettek tudomást a Kristálykigyó csodáiról és ezeknek a leszármazottjai (nem sokan vannak) ma is önzetlenül szeretnek és áldoznak a szerelmükért. De a tömeg az bizony Istár szívében él és dolgozik!

— Ne általánosítsa, Haggard, — jegyeztem meg, — ezzel meg sérted a női nem sok tagját!

— Nem általánosítanék, ha a mennyasszonyom a napokban ki nem adta volna az utvelemet. Egyszerien azért, mert nálamál különb férfi talált. Az illető egy gombostű-gyárnak az üzője és ...

— Nono. Térjünk vissza — az iratokhoz!

— Nincs tovább, kedves barátaim. A kigyó az én birtokomban és ez fogja megoldani az én szerelmem ügyét is. Vigyázzatok rá, holnapra nem leszek többé!

Néma csend támadt. A szeretszört csereplappal tele volt a szoba és mivel nem vettük komolyan Haggard kijelentését a halálára vonatkozólag, aránylag könnyű szívet mentünk háza ajándék. Útközben azonban há tárosottan éretem, hogy a kristálykigyó réám is hatást gyakorolt. Ahány nővel találkoztam annyira oly pillantásokat vetet-

tem, hogy csodálom, hogy azon nyomban ei nem olvadtak. Istár lelke beleinjekciózta a szívembe a vágyat, de tényleg a nők anyagiasságának tulajdonított hogy pillantásaim félreérthetetlenlensége dacára egyetlen hölgy sem állt meg, hogy hasonló ajánlatot tegyen nekem, mint amelyet Istár tett Nimródnak annak idején.

Es most következik a dolog szomorú része. Igen tisztelt olvasóközönség. Ugyanis, mikor másnap felmentünk Haggard lakására, szegény barátunk átlőtt mellet feködt abban a karosszékben, melyben tegnap este ült. A zonnal láttam, hogy a Halál már régen végzett vele. Mint utóbb kiderült a golyó a szíve pontos közepén hatolt keresztül.

Es az az átkozott kigyó ott vigyorgott, ott tombolt halottl mozdulatlanságában üvegborító nében. Nem birtam az idegeimmel többé, hiszen ma is éreztem mennyire a hatalmába kerültem Világos, ha nem teszek valamit ellene, ugy magam is Istár asszony áldozata leszek! Megbocsáसानak, de a férfiak kilencven százalékanak az első dühe abban nyer kifejezést, hogy a falhoz csapják azt, mire mérgezők. Ismerek esetet, mikor az a falhozcsapott valami véletlenül — asszony volt ... nos, odarohantam az asztalhoz felkaptam a kristálykigyót az üveggel együtt ... egy villanás, egy dörrenés ... oh, korántsem löttek, hanem a kigyó röpült az áttelnes falhoz és az üvege millió darabra törve, éktelen csörömpöléssel hullott a padlóra.

Azt vártam, hogy abban a pillanatban valami rémes katasztrófa fog történni. Megnyitnak a lattam a parkettlapok és lezu-

hanok a poklok mélységes fenekére, vagy valami láthatatlan kéz kitépi a szívemet a helyéből. Barátommal együtt megrémülve néztük a kigyót, hogy mit fog tenni most. Mert ha most sem ébred fel; hát ekkor hiába mulnak el évezredek, ugyan akkor sem fog magához térni többé.

— És oh, mi történt?!
A kristálykigyó gyönyörű teste épp úgy ezer és ezer darabra tört, mint a burkolata. A csillógó darabok szerte heverték a szobában, a kigyó feje pedig berregett egyet, hangosan és röviden ... rettenetes ... mi lesz most ... a szívem ugy kalapált mint egy vashámor ... most, most ...

Valami nagyot ugrott a levegőbe ... és leesett ... mozdulatlan maradt. Egy lépéssel közelebb mentem hozzá. Ami azelőtt a kigyó feje volt, most aból egy jó erős, tömör — órarugó lett!

Igen. Órarugó. Még pedig olyan rugó, melynek a hasában kicsi, apró mechanizmus működött és melyet fel lehet húzni, mint a vekkert. Bár nem értettük a hirtelenlül jött varázslatot, illetve annak a magyarázatát, hogyan és miért lett Istár asszony testéből pont órarugó, de azért felvettük a rejtélyes dolgot és amint ide-oda forgattam, egyszerre elállt a lélegzetem. A kis mű alján, egészen apró, alig látható betűkkel, ez a szöveg állt:

„Made in Germany”.

Az a cédula, melyet az óraműből kiszedtem, megmagyarázott mindent. Ez állt rajta:

„Ha gombostűügynök vagyok is de értek hozzá, hogyan kell el-

venni egy tengerészkapitány orra elől azt, akit szeretek. Ha véletlenül Haggard kapitánnyal nem egy helyen turkáltunk volna a romok között és nem tudtam volna, hogy az az átkozott nigger elárulta neki, amire én jöttem rá a folyosóban, más esz közökkel dolgoztam volna Haggard ellen. Az igazi kigyó az én birtokomban van, de a kapitány urnak jó lesz egy ócska órából készített kristálykigyó másolat is. No ná, majd a mérhetetlen értékű kigyót fogom otthagyni neki! Ördög vigye, a cserepeket itt hagyom, ahhoz semmi kedvem, hogy a régiék fazekasmesterséget tanulmányozzam. A rugót felhuztam, majd egyszer, ha jól esik neki, megindul és akkor meg fog ijedni a tisztelt kapitány ur, akit mellékesen vigyen el az ördög, mihelyt csak teheti. Abban a reményben, hogy véltársamat legalább egy ízben ki fogom ugratni az ágyból az én külön kigyómmal, maradok teljes tisztelettel Robby Peff ügynök!”

Azt hiszem, Haggard a kigyó nélkül is agyonlötötte volna magát, mindig túlságosan zárkózott természetű volt. Eppen ezért nem is kutattuk, ki is tulajdonképen a műkigyókészítő, akinek, — és ezt mellékesen jegyzem meg — a magam részéről szívesen lemáznóknék egy pofont azért, mert annyira megijesztett. Amit azonban a cserepek mondanak az asszonyokról azt készséggel helybenhagyom, mert ahol az önző és anyagias szerelmet annak idején osztogatták, ott a mai asszonyok ösel kétszer jelentkeztek ...

